

CRJM – Centrul de Resurse Juridice din Moldova

Apel repetat c?tre Pre?edintele Republicii Moldova de a nu promulga Legea cu privire la Avocatul poporului

paik · Friday, January 24th, 2014

[English version of the document can be downloaded here.](#)

[Textul Apelului poate fi desc?rcat aici.](#)

Organiza?iile semnatare solicit? Pre?edintelui Republicii Moldova s? nu promulge Legea cu privire la Avocatul poporului ?i s? o restituie Parlamentului pentru a fi modificat? ?i supus? din nou votului, cu respectarea cerin?elor cu privire la transparen?a procesului decizional.

La 24 decembrie 2013, 17 organiza?ii neguvernamentale au adresat Pre?edintelui Republicii Moldova un apel public prin care au solicitat s? nu promulge Legea Avocatului poporului, adoptat? în lectura a doua în ?edin?a Plenului din 23 decembrie 2013 ?i s? o restituie Parlamentului. Semnatarii apelului respectiv au invocat cerin?a exagerat? de eligibilitate pentru candida?ii la func?ia de Avocat al poporului de a avea minim 20 de ani de experien??. Pân? la 23 ianuarie 2014 Parlamentul nu a f?cut public? versiunea oficial? a Legii Avocatului poporului, care a fost adoptat? în lectura a doua la 23 decembrie 2013. Pre?edin?ia nu a reac?ional la apelul respectiv.

Semnatarii au analizat proiectul de lege trimis pentru promulgare în detaliu ?i vin, în mod repetat, cu solicitarea de nu-l promulga. În afar? de cerin?a nejustificat? ?i discriminatorie cu privire la experien?a de munc? a candida?ilor la func?ia Avocatul poporului, proiectul de lege con?ine un ?ir de alte neajunsuri, care constituie un regres considerabil fa?? de proiectul de lege votat în prima lectur?. În lectura a doua, legea a suferit urm?toarele modific?ri majore:

1. Mandatul Avocatului poporului a fost redus, nejustificat, la ap?rarea intereselor doar a persoanelor fizice (prevederi relevante, spre exemplu, sunt preambulul legii ?i prevederile cu privire la subiec?ii care pot sesiza Avocatul poporului).

2. S-a instituit înc? o func?ie de Avocat al poporului, care este specializat în protec?ia drepturilor copilului. În cadrul activit??ii grupului de lucru, creat de Ministerul Justi?iei pentru elaborarea proiectului de lege, în perioada 2011 – 2013 ?i ulterior, pân? la adoptarea proiectului de lege în lectura întâia de c?tre Parlament, a fost examinat public proiectul ce vizeaz? activitatea doar a unui Avocat al poporului asistat de mai mul?i adjunc?i, unul dintre care urma s? fie specializat în protec?ia drepturilor copilului. Crearea a dou? func?ii de Avoca?i ai poporului creeaz? confuzii ?i neclarit??i cu privire la statutul ?i activitatea acestora, repetând par?ial probleme identificate în

cadrul activității actualilor Avocați parlamentari.

3. A fost exclus criteriul conform căruia experiența anterioară a Avocatului poporului trebuie să fie una notorie în domeniul apărării și promovării drepturilor omului, prevăzându-se doar „vechime în muncă de cel puțin 20 ani de activitate”. În acest context, nu este clar cine va putea candida și cerința cu privire la 20 de ani de activitate este una nejustificată și discriminatorie.

4. Procesul de selectare a Avocatului poporului a fost denaturat radical. Inițial era prevăzut selectarea Avocatului poporului în urma unui concurs public. Proiectul de lege adoptat în prima lectură conținea următoarele principii: a) competiție deschisă, prin asigurarea accesului liber de participare la concurs a oricărei persoane care întrunește condițiile stabilite de lege; b) asigurarea transparenței, prin punerea la dispoziția tuturor celor interesați a informațiilor referitoare la modul de desfășurare a concursului; c) tratamentul egal, prin aplicarea în mod nediscriminatoriu a criteriilor de selectare și a condițiilor de desfășurare a concursului în raport cu toți candidații. Proiectul votat în lectura a doua nu mai conține principiile enumerate mai sus și prevede propunerea candidaților la funcția de Avocat al poporului doar de către fracțiunile parlamentare sau/și de către 20 de deputați. De asemenea, proiectul prevede instituirea unei Comisii parlamentare speciale pentru examinarea propunerilor privind candidații. Astfel, proiectul de fapt a limitat considerabil cercul potențialilor candidați, condiționând prezentarea acestora de susținerea din partea deputaților.

5. S-a redus de la 20 la 5 zile termenul în care publicul urmează să facă cunoștință cu candidații și informația referitoare la organizarea dezbaterilor publice. Parlamentul a considerat inutilă publicarea acestor informații în mass-media.

6. S-a impus Avocatului poporului obligația de a nu informa publicul despre problemele statului. Acest text confuz a fost introdus chiar în textul jurământului, fapt care este inacceptabil și este în conflict cu mandatul Avocatului poporului. De asemenea, nu este prevăzut o versiune alternativă jurământului, pentru a acomoda persoanele care nu pot să depună jurământ din convingeri proprii.

7. S-a limitat nejustificat cercul de persoane care ar urma să sesizeze Avocatul poporului. Conform proiectului legii trimis spre promulgare, organizațiile neguvernamentale sau alte entități juridice nu mai pot sesiza în mod direct Avocatul poporului despre încălcarea drepturilor omului, permițându-le sesizarea Avocatului poporului doar dacă reprezintă o potențială victimă.

8. A fost exclus posibilitatea persoanei, care se simte lezată în drepturi printr-o hotărâre judecătorească, să sesizeze Avocatul poporului. Faptul adoptării unei hotărâri judecătorești nu exclude efecte care ar încălca drepturile fundamentale ale omului.

9. S-a exclus, nejustificat, posibilitatea „persoanelor puse sub interdicție de instanța judecătorească (incapabile)” să sesizeze Avocatul poporului.

10. Mecanismul național de prevenire a torturii a fost asimilat cu Avocatul poporului. Astfel, Avocatului poporului i s-au atribuit competențe care, de fapt, contravin protocolului Opțional la Convenția ONU împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante. A fost exclus un capitol dedicat activității Consiliului Consultativ pentru prevenirea torturii în calitate de mecanism național de prevenire a torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante. Prevederile exclud posibilitatea societății civile de a realiza atribuțiile de mecanism național de prevenire a torturii – vizitele de monitorizare a locurilor de detenție. Legea nu prevede dacă rapoartele în urma vizitelor de monitorizare a locurilor de

deten?ie vor fi f?cute publice. Avocatul poporului nu este ?n sine un mecanism na?ional de prevenire a torturii. Aceast? pozi?ie, criticat? de fostul raportor ONU ?mpotriva torturii ?n urma vizitei sale din 2008, a fost adresat? Guvernului Republicii Moldova ?n cadrul raportului de ?ar? asupra implement?rii Conven?iei ONU ?mpotriva torturii ?i a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante (noiembrie 2009) ?i Revizuirii Universale Periodice (martie 2012).

Astfel, constat?m cu regret c? Proiectul de lege cu privire la Avocatul poporului trimis Pre?edintelui spre promulgare reprezint? un regres fa?? de proiectul de lege trimis Parlamentului de c?tre Guvern ?i ignor?, ?n aspectele specificate mai sus, recomand?rilor grupului de lucru ?i a exper?ilor implica?i ?n procesul de elaborare a proiectului de lege. De asemenea, condi?ionarea candida?ilor la func?ia de Avocat al poporului de sus?inerea factorului politic implicit exclude posibilitatea publicului de a nominaliza persoane notorii ?i cu experien?? ?n domeniul ap?r?rii ?i promov?rii drepturilor omului ?i discrediteaz?, de fapt, statutul institu?iei Avocatului poporului.

Semnatarii solicit?:

1. Pre?edintelui Republicii Moldova s? nu promulge Legea Avocatului poporului ?i s? o restituie Parlamentului pentru a fi modificat? ?i supus? din nou votului, cu respectarea cerin?elor cu privire la transparen?a procesului decizional;
2. Parlamentului Republicii Moldova – s? modifice legea prin excluderea neclarit??ilor ?i respectarea recomand?rilor institu?iilor interna?ionale relevante ?n domeniul activit??ii institu?iilor na?ionale de protec?ie a drepturilor omului, precum ?i a exper?ilor locali, dup? o consultare public? cu persoanele ?i organiza?iile interesate.

Organiza?iile semnatare:

1. Alian?a Organiza?iilor pentru Persoane cu Dizabilit??i din Republica Moldova,
2. Ambasada Drepturilor Omului,
3. Amnesty International Moldova,
4. Asocia?ia Femeilor pentru Protec?ia Mediului ?i Dezvoltarea Durabil?,
5. Asocia?ia Ob?teasc? „Certitudine”,
6. Asocia?ia Presei Independente (API),
7. Asocia?ia pentru Guvernare Eficient? ?i Responsabil? (AGER),
8. Centrul de Investiga?ii Jurnalistice (CIJ),
9. Asocia?ia Promo-LEX,
10. Centrul de Asisten?? Juridic? pentru Persoane cu Dizabilit??i (CAJPD),
11. Centrul „Acces-info”,
12. Centrul de Informare ?i Documentare a Drepturilor Copilului (CIDDC),
13. Centrul de Informa?ie GENDERDOC-M,
14. Centrul de Politici ?i Analize ?n S?n?tate (PAS),
15. Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM),
16. Centrul de Resurse pentru Drepturile Omului (CReDO)
17. Centrul Interna?ional „La Strada”,
18. Centrul pentru Jurnalism Independent (CJI),
19. Coali?ia Nediscriminare,
20. Consiliul Na?ional al Tineretului din Moldova (CNTM),
21. Doina-Ioana Str?isteanu, membru al Consiliului pentru prevenirea ?i eliminarea discrimin?rii ?i asigurarea egalit??ii,
22. Funda?ia Est-European?,
23. Gender-Centru,

24. Institutul de Politici Publice (IPP),
25. Institutul de Reforme Penale (IRP),
26. Institutul pentru Drepturile Omului din Moldova (IDOM),
27. Platforma Națională a Forului Societății Civile a Parteneriatului Estic,
28. Programul Buna Guvernare, Fundația Soros-Moldova,
29. Terra-1530,
30. Transparency International Moldova.

Persoană de contact:

Ion GUZUN, Consilier juridic, Centrul de Resurse Juridice din Moldova, tel: (+373) 22 843 601, email: ion.guzun@old2.old.crjm.org

This entry was posted on Friday, January 24th, 2014 at 9:18 am and is filed under [Noutăți](#). You can follow any responses to this entry through the [Comments \(RSS\)](#) feed. You can leave a response, or [trackback](#) from your own site.